

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie ze skargi J. K.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn.
III AUa 158/23,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 26 czerwca 2024 r.,

oddala skargę.

Elżbieta Karska Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk

UZASADNIENIE

Skarżący J. K. pismem z 5 marca 2024 r. (data stempla pocztowego) wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, stwierdzając, że doszło do beczynności w sprawie prowadzonej przez Sąd Apelacyjny w Krakowie o sygn. III AUa 158/23. Skarżący wysunął żądanie stwierdzenia przewlekłości ww. postępowania oraz rozpatrzenia sprawy w ciągu miesiąca.

W uzasadnieniu pisma Skarżący wskazał, że upłynął rok od przekazania apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie, sygn. akt VII U 452/22 do Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu 20 stycznia 2023 r.

Reprezentant Skarbu Państwa - Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie (dalej również: Prezes SA w Krakowie) zajął stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie skargi, a w przypadku jej uznania o przyjęcie niskiej kwoty odszkodowania. W uzasadnieniu wskazał, że 27 stycznia 2023 r. do III Wydziału tutejszego Sądu wpłynęła apelacja wnioskodawcy J. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 5 grudnia 2022 r., sygn. VII U 452/22, w sprawie o odsetki. Tego samego dnia sprawę zarejestrowano pod sygn. III AUa 158/23 i w dniu 30 stycznia 2023 r. wylosowano przez System Losowego Przydziału Spraw sędziego sprawozdawcę. Po zarejestrowaniu sprawy, Sąd Apelacyjny pismem z 2 marca 2023 r. wezwał odwołującego się do usunięcia braków formalnych apelacji, jak również poinformował o składzie wyznaczonym do rozpoznania apelacji. Dnia 14 marca 2023 r. do Sądu Apelacyjnego wpłynęła odpowiedź odwołującego się na wezwanie zatytułowana „zażalenie”. Po zapoznaniu się z treścią ww. pisma, 7 kwietnia 2023 r. przesłano do pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odpis apelacji odwołującego się, a do odwołującego pismo z informacją o odstąpieniu od wzywania do uzupełnienia braków formalnych apelacji. Pismami z 24 i 26 kwietnia 2023 r. odwołujący złożył do akt sprawy szereg kopii różnych dokumentów. Po przeprowadzeniu postępowania międzyinstancyjnego w dniu 27 kwietnia 2023 r. akta zostały przekazane na kalendarz akt oczekujących na wyznaczenie terminu rozprawy zgodnie z kolejnością wpływu. W dniu 22 czerwca 2023 r. do III Wydziału wpłynęło kolejne pismo odwołującego się z dołączonymi dokumentami. Po zapoznaniu się z ich treścią przez sędziego sprawozdawcę, w dniu 26 czerwca 2023 r. akta sprawy zostały ponownie przekazane na kalendarz akt oczekujących na wyznaczenie terminu rozprawy zgodnie z kolejnością wpływu. W dniu 6 marca 2024 r. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie wpłynęła skarga J. K. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Podkreślenia wymaga fakt, iż pomiędzy datą zakończenia postępowania międzyinstancyjnego, tj. 26 czerwca 2023 r., a datą wpływu skargi - 6 marca 2024 r.

upłynęło niecałe 9 miesięcy. W dniu 15 marca 2024 r. Sędzia Sprawozdawca wydał zarządzenie o wyznaczeniu terminu posiedzenia niejawnego na dzień 15 marca 2024 r., w którym to dniu Sąd Apelacyjny wydał wyrok w przedmiotowej sprawie. Prezes SA w Krakowie podniósł ponadto, że wieloletnie braki kadrowe oraz rozpoznawanie spraw zgodnie z zasadą kolejności wpływu powoduje, że nadal w latach 2023 i 2024 okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy apelacyjnej jest bardzo długi, a powstałe w poprzednich latach zaległości nie są możliwe do zniwelowania w krótkim okresie. Na koniec wyjaśnił, że brak rozpoznania sprawy nie wynika z opieszałości w rozpoznawaniu tej i innych spraw wskutek zaniedbań Prezesa Sądu Apelacyjnego, Przewodniczącego Wydziału czy sędziów, lecz jest rezultatem braku takich warunków kadrowych, biurowych i proceduralnych, które umożliwiałyby szybkie i rzetelne rozpoznanie takiej liczby spraw, jakie wpływają do Sądu Apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy, po dokonanej analizie akt sprawy toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie pod sygn. III AUa 158/23, doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do stwierdzenia w tej sprawie przewlekłości postępowania. Skutkowało to, w myśl art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej także: ustawa o przewlekłości postępowania) koniecznością oddalenia skargi wywiedzionej przez J. K..

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że art. 2 ust. 1 ustawy o przewlekłości postępowania dopuszcza możliwość wniesienia przez stronę skargi o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych

i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Wprawdzie przepisy ustawy o przewlekłości postępowania nie definiują jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za przewlekłość; to w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego zasadnie zauważa się, iż znamiona przewlekłości postępowania przypisuje się z reguły dopiero kilkunastomiesięcznej lub dłuższej bezczynności sądu drugiej instancji w wyznaczeniu terminu rozprawy odwoławczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 maja 2022 r., I NSP 149/22 i powoływane tam orzecznictwo). Podkreślić jednocześnie należy, że art. 2 ust. 2 ustawy o przewlekłości postępowania wprost stanowi, iż dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, znaczenie ma łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona. Choć czas trwania postępowania stanowi niezwykle istotny element oceny czy *ad casum* naruszono prawo strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, to nie stanowi on jedynej przesłanki weryfikacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 11 maja 2022 r., I NSP 106/22; z 25 sierpnia 2021 r., I NSP 105/21). Konieczne jest bowiem odniesienie się do realiów konkretnej sprawy i dokonanie oceny przez pryzmat kryteriów określonych w art. 2 ustawy o przewlekłości postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19).

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o przewlekłości postępowania, dla stwierdzenia czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także

charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Przeprowadzona analiza akt sprawy III AUa 158/23 pozwala na odtworzenie czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Krakowie po wpłynięciu akt postępowania wraz z apelacją J. K. w dniu 27 stycznia 2023 r., do wydania wyroku w dniu 15 marca 2024 r.

Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 27 stycznia 2023 r., w tym samym dniu nadano sprawie sygnaturę. Następnie 30 stycznia 2023 r. wylosowano sędziego referenta. Zarządzeniem z 1 marca 2023 r. wezwano J. K. do usunięcia braków formalnych apelacji oraz poinformowano o składzie wyznaczonym do rozpoznania apelacji. W dniu 14 marca 2023 r. J. K. wniósł pismo zatytułowane „zażalenie”. Następnie zgodnie z zarządzeniem z 6 kwietnia 2023 r. poinformowano J. K. o odstąpieniu od wzywania do uzupełnienia braków formalnych apelacji; doręczono odpis apelacji Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie oraz poinformowano ww. o składzie wyznaczonym do rozpoznania apelacji. Kolejno w dniu 24 oraz 26 kwietnia 2023 r. J. K. złożył pisma wraz z załączonymi kopiami różnych dokumentów. Zarządzeniem z 27 kwietnia 2023 r. akta sprawy przekazano na kalendarz akt oczekujących na wyznaczenie terminu. Następnie 22 czerwca 2023 r. J. K. złożył kolejne pismo wraz z załączonymi kopiami różnych dokumentów. Zarządzeniem z 26 czerwca 2023 r. akta sprawy przekazano na kalendarz akt oczekujących na wyznaczenie terminu. W dniu 8 marca 2024 r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu terminu posiedzenia niejawnego w sprawie III AUa 158/23 na dzień 15 marca 2024 r. W dniu 15 marca 2024 r. odbyło się w sprawie III AUa 158/23 posiedzenie niejawne i wydano wyrok.

Jak już wyżej wskazano, sam czas trwania postępowania nie stanowi jedynej przesłanki przewlekłości postępowania; konieczne jest odniesienie się do realiów konkretnej sprawy i dokonanie oceny przez pryzmat kryteriów określonych w art. 2 ustawy o przewlekłości postępowania. Należy zatem stwierdzić, że co prawda od dnia wniesienia w dniu 26 lutego 2020 r. do Sądu Okręgowego w Krakowie odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Krakowie z 20 lutego 202 r. znak ERI-3010211/25, do dnia ogłoszenia wyroku

w dniu 15 marca 2024 r. upłynęły 4 lata, to jednak w postępowaniu odwoławczym, któremu zarzucono przewlekłość, czynności podejmowane przez Sąd Apelacyjny w Krakowie zmierzały do rozstrzygnięcia sprawy i były sukcesywnie podejmowane.

Wyrok został wydany na 14 miesięcy po wpływie apelacji wraz z aktami do Sądu Apelacyjnego w Krakowie, zaś jak wyżej wskazano w orzecznictwie przyjmuje się, że znamiona przewlekłości postępowania przypisuje się z reguły dopiero kilkunastomiesięcznej lub dłuższej bezczynności sądu drugiej instancji w wyznaczeniu terminu rozprawy odwoławczej. Przy czym podkreślić należy, że charakter sprawy wskazuje na to, że miała ona szczególne znaczenie dla Skarżącego. Skarżący jednak wnosząc kolejne pisma wraz z załączonymi kopiami dokumentów wpłynął na przesunięcie terminu w, którym ostatecznie przekazano akta sprawy na kalendarz akt oczekujących na wyznaczenie terminu.

Na marginesie jeszcze dodać należy, że Sąd Najwyższy w sprawach ze skarg na przewlekłość postępowania sprawdza jedynie prawidłowość ciągu czynności podejmowanych w przebiegu postępowania, któremu zarzucana jest przewlekłość, a ten w niniejszej sprawie należy uznać za prawidłowy.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o przewlekłości postępowania orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargę.

Elżbieta Karska Tomasz Demendecki Janusz Niczyporuk

[SOP]

[ms]